

Isto tako v drugem razdelku imenuje muzik. skladatelje, slikarje, kiparje; v tretjem: na slovstvenem polju delajoča društva, — v četrtem današnje časopise, — v petem pa slovansko pisavo, počeni od glagolice do današnje gajice. — Da tudi to „delce“, kakor pisatelj sam imenuje to knjižico, ki pa je delo mnogega truda, ni brez pogrškov, to on sam odkritosrčno pripoznava, zato ga imenuje „pripomoček“ popolni zgodovini slovenskega slovstva. „Pripomoček“ pa je resnično tak, da zasluži hvalo in zahvalo našo.

* 1. del lepe podučne in zabavne knjige, ki jo je pod naslovom „Izgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov keršanstva“ letos na svitlo dal gosp. Anton Kržic, kat-het nanskih ljudskih šol v Ljubljani, in ki je bila uže v našem listu mladini priporočana, je, kakor radostni slišimo, našel mnogo kupca. Ki si je še niso omislili, da bi jo svoji berila željni mladini v roke dali, dobijo jo še pri gosp. pisatelju po 40 kr. trdo vezano, mehko vezano pa po 30 kr. Ker se smejo zopet premije deliti učencem ljudskih šol, bila bita knjižica za tako darilo prav primerna.

Politične stvari.

Avstrijska ustavaška stranka in pa Magjari.

Ustavaške stranke glavni časnik „N. Fr. Presse“ na Dunaji uže kliče svoje vernike na boj zoper grofa Taaffe-a.

„Po Lasserjevem ministerstvu, Auerspergovo imenovanem — pravi oni list — ima narodom avstrijskim priti ministerstvo Hohenwartovo, ki se pa bode imenovalo Taaffe-ovo“. Se ve, da je tem besedam koj tudi strah s politično reakcijo za petami; stari vranec mora zopet osedlan biti. Neki „zaupen“ mož ustavaške stranke iz Prage pripoveduje celo grozno „storijo“, kako sta si roke podala Klam-Martinic in Karlos Auersperg, grof Egbert Belkredi in pa grof Wittman, da bi zadavili ustavo. Kaj vendar vse tem ljudem po možganih rogovili! Kaj li naj se zgodi v Avstriji zdaj, ko je ustavaška stranka po svoji notranji gnjilobi in popolnem razpadu izgubila vso zmožnost do vladarstva? Bo li glasoviti Herbst zopet vzlet v roke vlado, da bi po znanem programu „stoindvanajsterih“ (katerih pa ni nikjer več) osrečeval narode avstrijske?

Še drznejše, ko stara basen o „reakciji“, je pa še drugo, kar trdi oni list, namreč neka skrivna zarota proti Magjarom. To so prav tiste prazne čenče, kakor jih je trosila „Pressa“ o ministerstvu Hohenwartovem leta 1871. Zopet se trobi svetu: „Pozor, pozor, Magjari, vam gre za glavo!“ Na koncu tega krika — ko se naznanja ministerstvo Hohenwart-Taaffe-ovo, prerokuje ta list še to le: „Za Avstrijo se napravljajo velike homatije. Al boj, ki ima biti, bojevali smo uže večkrat in ga bomo še enkrat pa skozi in skozi“.

Lesjak se toraj še ni spametoval! Kakor l. 1871., tako zopet zdaj ustavaki sebi na pomoč kličejo Magjare — to je, tiste Magjare, katere so zadnji čas psovali s priimkom „požeruhov“ avstrijskih davkov. „Pritecite, pritecite, Magjari — jim zdaj kričé — in pomagajte nam vreči tega Hohenwarta in Taaffe-a, plačo za to ljubav dobite z nakaznico na novo pogodbo, ki jo z Vami sklenemo čez 6 let.

Kako lepó so pred ponovljeno pogodbo z Magjari mnogi ustavaki obetali svojim ljudem, da se bodo ustavljali vsacemu povišanju davkov, — ko pa se je pogodba vršila, so se vsi potuhnili in naredila se je pogodba, ki Avstrijo stane najmanj 6½ milijona več

vsako leto! Ali je bila to prostovoljna pogodba, je li prišla res sama po sebi? — Ne, ne, — ustavaška stranka je morala z njo plačati to, kar sta Herbst in Giskra tadANJI ogerski vladi obljubila zato, da se je uprla Hohenwartovemu ministerstvu.

Zdaj se ima ta „storija“ znova pričeti. Zopet kličejo Magjare na pomoč, da bi zabranili spravo avstrijskih narodov. „Rešite nam gospodstvo — upijejo ustavaki Magjarom doli v Budapešt — in mi vam bomo to zopet dobro plačali!“ In zakaj ne bi Magjari storili tega? Saj pri tem nimajo ničesa zgubiti. Uže nam doni na uho magjarskega lista „Pester Lloyd“ gromenje zoper reakcijo; uže vidimo ministra Tiszo na poti proti Dunaju, da bi na najvišem mestu, pa tudi pri grofu Andrassyu napenjal se zoper reakcionarno politiko v Avstriji. Bomo li zopet doživeli to, kar smo doživeli leta 1871.? Bo li zopet pristranska zlobnost zmogla zdravo pamet, bodo li dežele avstrijskega cesarstva zopet krvavele, da se ustrezé željam političnih sleparjev po gospodstvu? Mi tega ne verjamemo, kajti stranke so se zdaj presuknile. Vendar pa bo dobro nam Avstrijcem biti na straži in povedati Magjarom, da jim nima prav nič mar biti za to, kar se pri nas domá in med nami godi. Saj imajo svojo po vladarji potrjeno ustavo, katere jim s silo nihče ne jemlje in je celó vzeti ne more. Avstrija se ni nikdar mešala vmes, kedar so imeli Magjari prepir s Hrvati in Erdeljci. Tedaj hočemo tudi mi, da se Magjari ne vtikajo v naše zadeve.

Če bi pa nekateri avstrijski politični rovarji z Ogersko vendar hoteli nagajati, kakor leta 1871., — če bi magjarski samogoltniki zdaj, ko se ima narediti mir med avstrijskimi narodi, to priliko hoteli zopet porabiti v to, da bi za-se kaj vjeli in tako zabranili sporazumljenje, potem bi se utegnulo zgoditi to, česar tukajšnji nasprotniki sporazumljenja zdaj konservativno stranko v Avstriji nalašč natolcujejo. Ogerska ima svojo samostojnost. Avstrija hoče tudi svojo obdržati, ali natančneje rečeno: Avstrija hoče svojo neodvisnost, katere zavoljo neednosti avstrijskih narodov med sabo zdaj nima, od Ogerske zopet nazaj dobiti. Ako gre to, z lepo — tako, da nam Ogerska pusti samim gospodariti, tem bolje, — ako pa ne, in se bodo Magjari zopet vtikali v naše notranje zadeve, utegne tudi avstrijski potrpežljivosti struna počiti. Narodi avstrijski, če tudi vodje ustavakov še ne, so se uže naveličali kupovati svoj politični obstanek od magjarske sebičnosti. Ako Ogerska ne mara odnehati, se jej bo orožje iz rok izbilo. Kako? — po tem se ne bo dolgo prašalo.

Mnogovrstne novice.

* *Rodovino Napoleoncev* je — kar naši bralci uže vedó — 1. dne junija zadela velika žalost s tem, da divji Culujci so grozovito ubili 23 let starega princa Napoleona, sina cesarja Napoleona III. Novi „Pressi“ se je iz Londona 21. dne u. m. o tej dogodbi telegrafovalo: Kapitan Carey, priča smrti princa Napoleona, pripoveduje naslednje: Zjutra dne 1. junija smo jézdili jaz, Napoleon in 6 konjikov iz glavnega tabora Chelmsfordovega kakih osem milj naprej, da ustanovimo in obrisamo položaj bodočemu vojaškemu taboru. Prišedši v 3 urah na določeno mesto, razsedli smo konje blizo Edutu-Kraala, kjer, kakor se je videlo, ni bilo žive duše. Ko je četa tam ostala blizo eno uro, in ker ni zapazila nikakega sovražnika, ukaže Napoleon, da zopet zasedemo konje. Zdajci vzklikne Carey, da vidi v gosti travi „culiška lica“. Princ odgovori: